

Rapport
Opleidingsbeoordeling volgens Beperkt Kader

Master Sociologie

Vrije Universiteit

Inhoud van het verslag

1. Samenvatting van de beoordeling	2
2. Proces van beoordeling	4
3. Gegevens over de opleiding	6
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	7
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	7
4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	9
4.3 Standaard 3: Toetsing	11
4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	13
5. Overzicht van beoordelingen.....	14
6. Aanbevelingen.....	15

1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Master Sociologie van de Vrije Universiteit beoordeeld aan de hand van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel heeft waardering voor het concept van academisch burgerschap waartoe de opleiding de studenten beoogt op te leiden. Daarnaast apprecieert het panel de maatschappelijke participatie als thema van de opleiding. Door dat thema is de opleiding goed aangesloten op het onderzoek binnen de afdeling Sociologie van de Vrije Universiteit. Daarnaast geeft het thema de opleiding een duidelijk en herkenbaar gezicht. Het panel stelt met instemming vast dat de opleiding beoogt de studenten zowel wetenschappelijk alsook maatschappelijk met dit thema vertrouwd te maken en hen ook professionele vaardigheden wil bijbrengen.

Het domeinspecifieke referentiekader Sociologie dat de opleidingen Sociologie in Nederland gezamenlijk hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenkomt. De opleiding is binnen dit kader helder van andere opleidingen onderscheiden.

Het panel stelt vast dat de studenten worden voorbereid op posities in het voor deze opleiding relevante beroepenveld.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen, zijn duidelijk omschreven en stemmen overeen met het niveau van de master.

De toelatingseisen en de toelatingsprocedure voor de opleiding zijn adequaat. Het panel beschouwt het pre-masterprogramma als een welkome route voor studenten om tot de opleiding te worden toegelaten. Het panel beveelt mede om die reden aan dit programma voor meer studenten toegankelijk te maken.

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het curriculum is inhoudelijk naar behoren en de vakken hebben ruim voldoende diepgang. Het curriculum vormt een samenhangend geheel. Het panel waardeert de theoretische en methodologische inhoud van het curriculum en is ook positief over de professionele vaardigheden die aangeleerd worden. De studenten worden zowel kwalitatieve als kwantitatieve methoden en technieken aangeleerd en dat is te waarderen. Het panel ziet de onderdelen van het curriculum waarin de studenten worden voorbereid op de beroepspraktijk als positief.

Het panel beschouwt de docenten als een hechte, enthousiaste en collegiale groep. De docenten zijn vakinhoudelijk, onderzoekmatig en didactisch goed gekwalificeerd. Het overleg tussen de docenten is intensief. De staf is divers. De werkdruk is hoog maar beheersbaar. Het panel bepleit de werkplekken van de docenten te verbeteren, ook vanuit een oogpunt van toegankelijkheid voor de studenten.

Het onderwijskundig concept van de opleiding en de toegepaste werkvormen sluiten goed aan op de signatuur van de opleiding en bevorderen de studie. De studenten worden aangezet zich actief in het leerproces op te stellen. De feedback op hun werkstukken wordt goed ter hand genomen. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn naar behoren. Het panel beschouwt de studeerbaarheid van de opleiding als zijnde adequaat. De cijfers voor het studierendement van de opleiding zijn behoorlijk.

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. De opstelling en de werkwijze van de examencommissie zijn professioneel en worden door het panel gewaardeerd.

Het panel is te spreken over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. De verscheidenheid van vormen van toetsing in de vakken is voldoende groot. De opleiding heeft passende maatregelen genomen om het mogelijke effect van meeliften bij toetsen te voorkomen.

Naar de mening van het panel is het proces van begeleiding van de Masterthesis naar behoren ingericht. De beoordeling van de thesis komt betrouwbaar tot stand, doordat twee examinatoren betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een rubrics beoordelingsformulier uitvoeren.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen op effectieve wijze bij aan de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing en examinering.

De Mastertheses zijn van een behoorlijk niveau. Wel beveelt het panel aan in sommige van de theses het sociologisch gehalte te versterken. Het panel acht de becijfering gepast. In veel gevallen hebben de examinatoren hun beoordeling grondig onderbouwd. Het panel heeft geen van de onderzochte theses als onvoldoende beoordeeld. Het panel bepleit bij een primaire dataverzameling de thesis aan een onafhankelijke ethische commissie voor te leggen.

Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt. Wel bepleit het panel de Veldadviesraad beter te benutten. De afgestudeerden weten zich voor passende functies in het werkveld te kwalificeren. Het panel vindt wel dat de opleiding de studenten nog beter kan voorbereiden op de verscheidenheid van posities die op de arbeidsmarkt beschikbaar zijn.

Het panel dat de beoordeling van de opleiding Master Sociologie van de Vrije Universiteit heeft uitgevoerd, komt tot het oordeel voldoende voor deze opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van de opleiding te nemen.

Rotterdam, 12 april 2019

Prof. dr. A. Need
voorzitter

drs. W. Vercouteren
secretaris

2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI ontving het verzoek van de Vrije Universiteit een beoordeling uit te voeren van de opleiding Master Sociologie met het oog op de accreditatie van de opleiding door de NVAO. De beoordeling is uitgevoerd op basis van het beperkte kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458).

In het kader van de visitatiegroep WO Sociologie waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is mede daarop gebaseerd.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord. Het panel bestond uit de volgende personen:

- Prof. dr. A. Need, hoogleraar Sociologie en Publiek Beleid, Faculty of Behavioural, Management and Social Sciences, Universiteit Twente (voorzitter);
- Prof. dr. I. Glorieux, hoogleraar, Departement Sociologie, Research Group TOR, Vrije Universiteit Brussel (panellid);
- Prof. dr. P. Dekker, hoogleraar Civil Society, Departement Sociologie, Tilburg University, programmaleider Waarden en Zingeving, Sociaal en Cultureel Planbureau (panellid);
- K. Wilts, student Bachelor Sociologie, Rijksuniversiteit Groningen (student-lid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is geregeld contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd. Een conceptversie van de zelfevaluatie is doorgenomen op de punten van volledigheid en inzichtelijkheid.

De opleiding heeft een lijst met eindwerken van de afgestudeerden van de afgelopen twee studiejaar toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator vijftien eindwerken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die met de verdeling van de cijfers in de oorspronkelijk aangeboden lijst overeenkomt.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels doorgenomen. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich dat profiel eigen gemaakt. Ook hebben de voorzitter en de procescoördinator over de aanpak van de visitatie gesproken. Zij zijn daarbij tot afspraken over de taakverdeling gekomen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben ook een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen. Daarnaast kregen panelleden toegang tot de digitale leeromgeving en zijn alle toetsen uit 2017/2018 ter beschikking gesteld.

De procescoördinator heeft de panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun voorlopige bevindingen en de vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 24 januari 2019. Het bezoek is verlopen conform de vooraf vastgestelde agenda. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het Faculteitsbestuur, het management van de opleiding, leden van de examencommissie, docenten en examinatoren van eindwerken, studenten en alumni. Vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel hebben een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel voor de verschillende standaarden en voor de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan het management van de opleiding kenbaar gemaakt.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de vertegenwoordiger van het College van Bestuur van de instelling verzonden.

3. Gegevens over de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

Naam opleiding in Croho: M Sociologie
Oriëntatie en niveau opleiding: Master Wetenschappelijk Onderwijs
Aantal studiepunten: 60 EC
Afstudeerrichtingen: Geen
Locatie: Amsterdam
Variant: Voltijd
Taal: Nederlands (sommige vakken zijn Engelstalig)
Registratienummer in Croho: 21PL-66601

Administratieve gegevens van de instelling

Naam instelling: Vrije Universiteit
Status instelling: Bekostigde instelling
Instellingstoets kwaliteitszorg: Voldaan

4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleiding Master Sociologie is een opleiding van de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit. Het bestuur van de Faculteit met aan het hoofd de decaan is verantwoordelijk voor de organisatie en de kwaliteit van alle opleidingen daarbinnen. Het management van de opleiding bestaat uit de opleidingsdirecteur, de opleidingscoördinator sociologie en de opleidingscoördinator methoden en technieken. Het onderwijs wordt verzorgd door de docenten van de afdeling Sociologie binnen de Faculteit. De opleidingsdirecteur werkt daartoe samen met het hoofd van de afdeling, die voor de inzet van docenten verantwoordelijk is. De opleidingscommissie, die bestaat uit twee docenten en twee studenten, adviseert het opleidingsmanagement over de kwaliteit van de opleiding. De Facultaire examencommissie ziet toe op de kwaliteit van de toetsing en examinering van de opleiding. Voor een aantal specifieke zaken de opleiding betreffende is een subcommissie in het leven geroepen.

Het overkoepelende thema van de opleiding is maatschappelijke participatie, de continuïteit daarvan en de verandering daarin. De opleiding beoogt de studenten zowel wetenschappelijk alsook maatschappelijk in dit thema op te leiden. Het thema zelf is ontleend aan het onderzoeksprogramma van de afdeling Sociologie en valt uiteen in vier onderzoeksthema's die overeenstemmen met de onderzoeksgroepen binnen de afdeling. De opleiding stelt zich ten doel de studenten hiermee wetenschappelijk vertrouwd te maken maar hen ook in aanraking te brengen met de maatschappelijke kanten daarvan. Daarnaast beoogt de opleiding de studenten de professionele vaardigheden bij te brengen, die zij in het werkveld nodig hebben. De wetenschappelijke kennis en vaardigheden, maatschappelijke oriëntatie en professionele vaardigheden heeft de opleiding samengebracht in het begrip academisch burgerschap. Door de nadruk op de bestudering van het onderwerp van de maatschappelijke participatie onderscheidt de opleiding zich van andere opleidingen in de sociologie in Nederland.

De doelstellingen van de opleiding stemmen overeen met het Domeinspecifiek Referentiekader Sociologie. De opleidingen Sociologie in Nederland hebben dat referentiekader opgesteld. In het kader zijn de doelstellingen van de opleidingen en het te bereiken eindniveau van de opleidingen voor zowel de bachelor als de master verwoord.

De studenten worden opgeleid om de arbeidsmarkt te betreden en functies te bekleden in het domein van de opleiding. Deze functies zijn onder meer onderzoeker, beleidsmedewerker, projectleider en adviseur.

De opleiding heeft de doelstellingen geoperationaliseerd in de beoogde leerresultaten. Samengevat omvatten de beoogde leerresultaten van de opleiding dat de afgestudeerden de theorievorming en het onderzoek over maatschappelijke participatie kennen en begrijpen, theorievorming en onderzoek op dit gebied kritisch kunnen beoordelen, zelfstandig onderzoek kunnen doen, kritisch weten te reflecteren op maatschappelijke opvattingen, onderzoek en beleid op dit gebied, mondeling en schriftelijk kunnen communiceren en zich als socioloog kunnen plaatsen in de beroepspraktijk.

Om het niveau van de master van de beoogde leerresultaten aan te tonen heeft de opleiding een overzicht samengesteld van de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de Dublin descriptoren voor het niveau van de master.

Overwegingen

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding en ziet deze als valide en relevant. Het panel heeft waardering voor het concept van academisch burgerschap waartoe de opleiding de studenten beoogt op te leiden. Daarnaast apprecieert het panel de maatschappelijke participatie als thema van de opleiding. Door dat thema is de opleiding goed aangesloten op het onderzoek binnen de afdeling Sociologie van de Vrije Universiteit. Daarnaast geeft het thema de opleiding een duidelijk en herkenbaar gezicht. Het panel stelt met instemming vast dat de opleiding beoogt de studenten zowel wetenschappelijk alsook maatschappelijk met dit thema vertrouwd te maken en hen ook professionele vaardigheden wil bijbrengen.

Het domeinspecifieke referentiekader Sociologie dat de opleidingen Sociologie in Nederland gezamenlijk hebben opgesteld, is in de ogen van het panel een overtuigende beschrijving van het domein. Het panel prijst het initiatief van de opleidingen in Nederland om tot dit kader te komen en het resultaat dat de opleidingen daarin hebben bereikt. Het panel stelt vast dat de opleiding met dit kader overeenkomt. De opleiding is binnen dit kader naar behoren van andere opleidingen onderscheiden.

Het panel stelt vast dat de studenten worden voorbereid op posities in het voor deze opleiding relevante beroepenveld.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn volgens het panel een gepaste operationalisering van de doelstellingen en zijn daarnaast duidelijk omschreven. De beoogde leerresultaten stemmen overeen met het niveau van de master.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1, Beoogde leerresultaten als voldoende.

4.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Standaard 2. Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Het aantal instromende studenten is de afgelopen jaren gestadig toegenomen van 25 studenten in 2012 tot 37 studenten in 2017. Het aandeel van studenten met een vooropleiding hbo-bachelor is aanzienlijk en bedraagt de afgelopen jaren 40 % tot 50 %. De toelatingseisen tot de opleiding zijn een afgeronde opleiding Bachelor Sociologie van een universiteit in Nederland of een afgeronde bacheloropleiding van de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit. Studenten met een andere vooropleiding kunnen ook om toelating verzoeken. Alle verzoeken worden behandeld door de subcommissie van de toelatingscommissie van de Faculteit der Sociale Wetenschappen. Studenten die niet direct toegelaten worden, dienen het pre-masterprogramma (30 EC) te doorlopen. Dat geldt ook voor studenten die een hbo-bacheloropleiding hebben voltooid. Studenten kunnen alleen het pre-masterprogramma volgen, wanneer ze geslaagd zijn voor het pre-master toelatingsexamen. Een aantal studenten ziet daarom van het pre-masterprogramma af.

De totale studielast van de opleiding is 60 EC en de nominale studieduur van de opleiding is één jaar. De opleiding heeft een overzicht overgelegd waaruit af te leiden is dat in het curriculum alle beoogde leerresultaten verantwoord zijn. Het curriculum is opgebouwd aan de hand van een drietal leerlijnen. Elk van de onderdelen van het curriculum behoort tot één of meer van deze leerlijnen. De inhoudelijke leerlijn gaat in op de sociologische theorievorming van de maatschappelijke participatie, het thema van de opleiding, en de verschillende onderdelen en aspecten daarvan. De inhoudelijke leerlijn omvat alle vier vakken in het curriculum en breidt zich uit naar het vak *Thesisopzet* en de *Masterthesis* zelf. Het vak *Thesisopzet* gaat aan de thesis vooraf. De studenten dienen in dat vak onder andere de maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie, de hoofdvraag, het theoretisch kader en de planning van de thesis op schrift te stellen. De methodologische leerlijn omvat de verdieping van de methoden en technieken van sociaalwetenschappelijk onderzoek. De leerlijn gaat onder meer in op het vertalen van maatschappelijke vraagstukken naar een onderzoeksvraagstelling en een onderzoekdesign. In het vak *Onderzoekslab* kunnen de studenten zich specialiseren in kwalitatief interpretatief onderzoek, kwantitatief survey- en experimenteel onderzoek of mixed-method case-study onderzoek. Dit vak bereidt voor op de Masterthesis. De leerlijn professionele vaardigheden bereidt de studenten voor op de beroepspraktijk en brengt hen met de praktijk in aanraking. Dat gebeurt onder meer in het vak *Beïnvloeden van Maatschappelijke Participatie* waarin vraagstukken van maatschappelijke participatie in de praktijk bestuderen en met relevante actoren in het werkveld werken. Het vak *Thesisopzet* en de *Masterthesis* zijn daar sterke voorbeelden van. De thesis dient geschreven te worden als antwoord op een maatschappelijk vraagstuk dat door een stakeholder uit de beroepspraktijk naar voren gebracht wordt. De studenten moeten daarom de verbinding leggen tussen het wetenschappelijk werk en de maatschappelijke relevantie en hun aanpak aan de stakeholder uitleggen. Gedurende de thesis zijn de studenten zelf verantwoordelijk voor het contact houden met de stakeholder.

Er zijn 20 docenten aan de opleiding verbonden. Alle docenten die in de opleiding college geven, behoren tot de afdeling Sociologie. Nagenoeg alle docenten zijn onderzoeker binnen het domein van de opleiding. Zij betrekken dat onderzoek bij hun colleges. Alle vier onderzoeksgroepen binnen de afdeling zijn in het onderwijs vertegenwoordigd. Van de docenten is 75 % gepromoveerd. Van hen beschikt 70 % over een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Enkele van deze docenten hebben een nog hogere didactische kwalificatie. De docenten komen zeer geregeld bijeen om de opleiding en het

onderwijs te bespreken. De docenten met wie het panel heeft gesproken, ervaren de werkdruk als hoog maar beheersbaar. De Faculteit besteedt aandacht aan de werkdruk. De collegialiteit onder de docenten is groot waardoor ze voor elkaar inspringen. De studenten zijn zeer tevreden over het onderwijs dat de docenten verzorgen en over de toegankelijkheid van de docenten.

Het onderwijskundige concept van de opleiding is gericht op het activeren van de studenten en op het bevorderen dat zij zelfstandig hun leerproces vormgeven. Die zelfstandigheid wordt van de studenten verwacht. Om dat te bereiken biedt de opleiding kleinschalig werkvormen, persoonlijke begeleiding en individuele feedback op opdrachten aan. De student-docentratio voor de opleiding bedraagt 5,7/1. Het aantal contacturen in de opleiding is ongeveer 6 uur per week over het hele curriculum. Dat is inclusief de individuele begeleiding tijdens de Masterthesis. Dit aantal uren is exclusief de contacturen met de stakeholders. De werkvormen zijn hoorcolleges, werkcolleges en practica en individuele gesprekken. In een aantal vakken geldt een aanwezigheidsplicht voor de colleges. Het studierendement van de opleiding ligt de afgelopen jaren op gemiddeld 57 % na één jaar en op gemiddeld 78 % na twee jaar.

Overwegingen

Het panel acht de toelatingseisen en de toelatingsprocedure voor de opleiding adequaat. Het panel beschouwt het pre-masterprogramma als een welkome route voor studenten om tot de opleiding te worden toegelaten. Het panel beveelt mede om die reden aan het pre-masterprogramma voor meer studenten toegankelijk te maken.

Het curriculum van de opleiding is afgestemd op de beoogde leerresultaten. Het panel beschouwt het curriculum als zijnde inhoudelijk naar behoren. De vakken hebben ruim voldoende diepgang. De onderdelen van het curriculum sluiten goed op elkaar aan en vormen een samenhangend geheel. Het panel waardeert de theoretische en methodologische inhoud van het curriculum en is ook positief over de professionele vaardigheden die aangeleerd worden. De studenten worden zowel kwalitatieve als kwantitatieve methoden en technieken aangeleerd en dat is te waarderen. Het panel ziet de onderdelen van het curriculum waarin de studenten worden voorbereid op de beroepspraktijk als positief.

Het panel beschouwt de docenten als een hechte, enthousiaste en collegiale groep van docenten. De docenten zijn vakinhoudelijk, onderzoekmatig en didactisch goed gekwalificeerd. Daarvan getuigt het aandeel van de docenten die gepromoveerd zijn en die een BKO-diploma in bezit hebben. Het overleg tussen de docenten is intensief. De staf is divers. De werkdruk is hoog maar wel beheersbaar. De docenten springen voor elkaar in waardoor de continuïteit gewaarborgd is. Het panel bepleit de werkplekken van de docenten te verbeteren, ook vanuit een oogpunt van toegankelijkheid voor de studenten.

Het onderwijskundig concept van de opleiding en de toegepaste werkvormen sluiten naar het oordeel van het panel goed aan op de signatuur van de opleiding en bevorderen de studie. De studenten worden aangezet zich actief in het leerproces op te stellen. De feedback op hun werkstukken wordt goed ter hand genomen. De student-docentratio en het aantal contacturen in de opleiding zijn naar behoren. Het panel beschouwt de studeerbaarheid van de opleiding als zijnde adequaat. De cijfers voor het studierendement van de opleiding zijn behoorlijk.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2, Onderwijsleeromgeving als voldoende.

4.3 Standaard 3: Toetsing

Standaard 3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De regels en richtlijnen voor toetsing en examinering van de opleiding sluiten aan op het Handboek Onderwijskwaliteit van de Vrije Universiteit en op het toetsbeleid van de Faculteit der Sociale Wetenschappen. Het toezicht op toetsing en examinering is in de handen van de facultaire examencommissie, die daarvoor terzijde wordt gestaan door de subcommissie voor deze opleiding.

De meeste vakken worden afgesloten met ten minste twee toetsen die samen het eindcijfer bepalen. Elk van deze toetsen heeft binnen de vakken een gewicht ter bepaling van het eindcijfer. De vormen van toetsing zijn onder andere schriftelijke opdrachten, schriftelijke tentamens, en mondelinge presentaties. De toetsvormen zijn afgestemd op de inhoud van de leerstof. Sommige opdrachten worden in kleine groepen gemaakt. Het aandeel groepsopdrachten binnen vakken is betrekkelijk gering en is per vak niet meer dan 30 % van het eindcijfer. Bij groepsopdrachten waken de docenten voor meelifgedrag. Omdat de opleiding klein is, kan dat op effectieve wijze gebeuren.

De studenten sluiten de opleiding af met de Masterthesis. Voor de thesis moeten de studenten een stakeholder zoeken voor wie zij de thesis schrijven. Ongeveer 60 % tot 70 % van de theses wordt voor externe partijen geschreven. De overige zijn bestemd voor interne belanghebbenden of zijn projecten van studenten zelf. De thesis mag zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek zijn. Met ingang van het huidige studiejaar moeten de studenten ook een *policy brief* ofwel beleidsnotitie schrijven. Het resultaat van het voorafgaande vak *Thesisopzet* in de vorm van het onderzoeksvoorstel moet worden goedgekeurd door beide examinatoren, voordat de student aan de thesis zelf kan beginnen. Tijdens het proces van totstandkoming van de thesis zijn tenminste vier individuele gesprekken met de begeleider en drie terugkomdagen in kleine groepen voorzien. Daarin worden de voortgang en de mogelijke problemen besproken. De thesis wordt door twee examinatoren afzonderlijk beoordeeld. Zij maken gebruik van een rubrics beoordelingsformulier met als beoordelingscriteria onder meer theoretisch kader, methodologie, resultaten, conclusie en discussie, vorm en schrijfvaardigheid en zelfwerkzaamheid. Het eindcijfer is het gemiddelde van beide cijfers. Wanneer de cijfers van de examinatoren meer dan twee punten uiteen liggen of wanneer één van hen een onvoldoende geeft, benoemt de examencommissie een derde examinerator. Diens beoordeling is bindend.

De opleiding en de examencommissie hebben maatregelen genomen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing en examinering te waarborgen. Voor de opleiding als geheel is een toetsplan opgesteld. In het toetsplan zijn aangegeven de relaties tussen de beoogde leerresultaten van de opleiding, de leerlijnen in het curriculum, de leerdoelen van de vakken en de toetsvormen in de vakken. Daardoor is duidelijk gemaakt hoe studenten door het halen van de vakken de beoogde leerresultaten van de opleiding bereiken. Voor elk van de vakken is een cursusedossier samengesteld. In dat dossier zijn de relaties tussen de beoogde leerresultaten van de opleiding, de leerdoelen van het vak en de toetsing binnen het vak beschreven. De examinatoren worden door de examencommissie benoemd. Zij moeten over een BKO-diploma beschikken en gepromoveerd zijn. De examinatoren leggen de toetsen voordat ze worden afgenomen voor aan collega-examinatoren. Voor elk van de toetsen maken de examinatoren toetsmatrijzen en zijn antwoordmodellen of beoordelingsformulieren beschikbaar. De studenten krijgen de beschikking over de cursushandleiding waarin de wijze van toetsing en de weg van het cijfer zijn uitgelegd. De examencommissie bestudeert het toetsplan en

cursusdossiers van de opleiding. De subcommissie bekijkt op basis van een a-selecte steekproef de kwaliteit van toetsen en theses van de opleiding. De opleiding volgt het beleid inzake fraude en plagiaat van de Faculteit. Alle schriftelijke werkstukken en theses worden op plagiaat gecontroleerd.

Overwegingen

Het panel acht het beleid van de opleiding inzake toetsing en examinering naar behoren. De opstelling en de werkwijze van de examencommissie zijn professioneel en worden door het panel gewaardeerd.

Het panel is te spreken over de toetsvormen in de vakken, die overeenstemmen met de leerdoelen van de vakken. De verscheidenheid van vormen van toetsing in de vakken is voldoende groot. De opleiding heeft passende maatregelen genomen om het mogelijke effect van meeliften bij toetsen te voorkomen.

Naar de mening van het panel is het proces van begeleiding van de Masterthesis naar behoren ingericht. De beoordeling van de thesis komt op betrouwbare wijze tot stand, doordat twee examinatoren betrokken zijn die de beoordeling aan de hand van een rubrics beoordelingsformulier uitvoeren.

Het panel vindt dat de opleiding passende maatregelen heeft genomen om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te waarborgen. Deze maatregelen dragen op effectieve wijze bij aan de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing en examinering. Het panel waardeert de activiteiten van de examencommissie en de subcommissie in het nakijken van het toetsplan, de cursusdossiers, de toetsen en theses van de opleiding.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3, Toetsing als voldoende.

4.4 Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

De studenten sluiten de opleiding af met de Masterthesis. In de thesis dienen de studenten aan te tonen aan de beoogde leerresultaten van de opleiding te voldoen. Het gemiddelde cijfer van de theses van de afgelopen twee jaren is 7,2. Het panel heeft vijftien theses met verschillende cijfers bestudeerd.

De opleiding brengt de studenten in aanraking met de beroepspraktijk. Dat gebeurt met name in het tweede semester waar de studenten de Masterthesis verbinden met een vraagstuk uit de beroepspraktijk voor veelal een externe stakeholder. Sinds 2017 kent de opleiding de Veldadviesraad, die één of tweemaal per jaar met de opleiding spreekt over de aansluiting op de beroepspraktijk. Daarnaast participeren alumni en vertegenwoordigers van het werkveld in het onderwijs.

De studenten worden opgeleid voor de arbeidsmarkt. De opleiding heeft een overzicht over de loopbaan van de afgestudeerden, doordat veel van hen lid zijn van de LinkedIn-groep van alumni. De functies die veel van de afgestudeerden bekleden, zijn die van onderzoeker in de wetenschap, voor het beleid en voor private ondernemingen en die van beleidsmedewerker. Daarnaast werken zij onder meer in de journalistiek, het (hoger) onderwijs, de sociale sector en in commerciële functies.

Overwegingen

Het panel acht de theses van een behoorlijk niveau. Wel beveelt het panel aan in sommige van de theses het sociologisch gehalte te versterken. Het panel acht de becijfering gepast. In veel gevallen hebben de examinatoren hun beoordeling grondig onderbouwd. Het panel heeft geen van de onderzochte theses als onvoldoende beoordeeld. Het panel bepleit bij een primaire dataverzameling de thesis aan een onafhankelijke ethische commissie voor te leggen.

Het panel is van oordeel dat de afgestudeerden van de opleiding de beoogde leerresultaten van de opleiding hebben bereikt. Wel bepleit het panel de Veldadviesraad beter te benutten. De afgestudeerden weten zich voor passende functies in het werkveld te kwalificeren. Het panel vindt wel dat de opleiding de studenten nog beter kan voorbereiden op de verscheidenheid van posities die op de arbeidsmarkt beschikbaar zijn.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4, Gerealiseerde leerresultaten als voldoende.

5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoende
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
Standaard 3: Toetsing	Voldoende
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende
Opleiding als geheel	Voldoende

6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder samenvattend opgesomd.

- Het pre-masterprogramma voor meer studenten toegankelijk maken.
- De werkplekken van de docenten verbeteren, ook vanuit een oogpunt van toegankelijkheid voor de studenten.
- In sommige van de theses het sociologisch gehalte versterken.
- In het geval van een primaire dataverzameling de thesis aan een onafhankelijke ethische commissie voorleggen.
- De Veldadviesraad beter benutten.
- Studenten beter voorbereiden op de verscheidenheid van posities die op de arbeidsmarkt beschikbaar zijn.